

พระราชบัญญัติโรคติดต่อ (Infectious Diseases Act: IDA) ของประเทศสิงคโปร์*

ภรภัทร ปัญญวานิช**

ที่มาและความสำคัญ

โรคติดต่อร้ายแรงทั้งโรคเก่าและโรคที่อุบัติขึ้นใหม่ถือเป็นปัญหาด้านสุขภาพและภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในระยะหลัง ๆ มานี้จะเห็นได้ว่าเชื้อโรคมีการพัฒนาด้านความรุนแรง การดื้อยา และแพร่กระจายได้ง่ายขึ้น การป้องกันควบคุมโรคที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานและไม่เป็นระบบอาจส่งผลให้ความร้ายแรงของโรคนั้นยิ่งทวีคูณมากขึ้นเรื่อย ๆ มาตรการที่มีประสิทธิภาพพอที่จะรับมือกับโรคติดต่อทั้งในปัจจุบันและอนาคตจึงถือเป็นสิ่งสำคัญ

ในขณะเดียวกัน ความเป็นอยู่ที่ดีของประชากรสิงคโปร์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการป้องกันภัยคุกคามด้านสาธารณสุขด้วย เช่น การแพร่กระจายของโรคติดต่อที่อาจบ่อนทำลายเสถียรภาพทางสังคม อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่บังคับใช้เพื่อไม่ใช่เพื่อลงโทษพวกเขา แต่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นอยู่ที่ดีของชาวสิงคโปร์ชาวสิงคโปร์ทำให้ชาวสิงคโปร์สามารถมั่นใจได้ว่าจะพวกเขาจะสามารถรับมือกับภัยคุกคามด้านสุขภาพได้^๑

พระราชบัญญัติโรคติดต่อ (Infectious Diseases Act: IDA)

พระราชบัญญัติโรคติดต่อ (IDA) ถือเป็นกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในสิงคโปร์ ตราขึ้นโดยรัฐสภาในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยกฎหมายนี้อยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Health: MOH) และสำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (National Environment Agency: NEA)

สำหรับการควบคุมโรคติดต่อในสิงคโปร์ IDA ได้จัดให้มีการประกาศโรคติดต่อที่ทางการกำหนดไว้ โดยให้อำนาจผู้อำนวยการฝ่ายบริการทางการแพทย์สั่งการตรวจรักษาและให้การรักษาบุคคลใด ๆ ที่เป็นหรือสงสัยว่าจะเป็นผู้ป่วย พาหะนำโรค หรือสัมผัสโรคติดต่อ รวมถึงการตรวจชันสูตรพลิกศพของบุคคลใด ๆ ที่เสียชีวิตขณะเป็นโรคหรือสงสัยว่าเป็นโรค เพื่อการสำรวจทางระบาดวิทยาและการสอบสวนการระบาดของโรค นอกจากนี้ IDA ยังให้อำนาจผู้อำนวยการฝ่ายบริการทางการแพทย์ในการสั่งการปิดสถานประกอบการ

* บทความประจำเดือนธันวาคม ๒๕๖๖

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ Health Hub. “Singapore Combats Infectious Diseases with Legislation” . สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖, จาก <https://www.healthhub.sg/live-healthy/singaporecombatsinfectiousdiseaseswithlegislation>

ด้านอาหารและสถานประกอบการอื่น ๆ หากสถานประกอบการนั้นต้องสงสัยว่าเป็นแหล่งที่มาหรือเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการแพร่กระจายของโรคติดต่อ รวมถึงผู้อำนวยการฝ่ายบริการทางการแพทย์สามารถห้ามการประชุมและการจัดเลี้ยงในที่สาธารณะได้ หากการรวมตัวดังกล่าวมีแนวโน้มว่าจะทำให้เกิดการแพร่กระจายของโรคติดต่อเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ IDA อนุญาตให้รัฐมนตรีประกาศพื้นที่ที่ไม่ว่าจะเป็นในสิงคโปร์หรือที่อื่น ๆ เป็นพื้นที่ติดต่อได้ หากมีเหตุผลที่เชื่อได้ว่าโรคติดต่ออันตรายอาจแพร่กระจายเข้าสู่สิงคโปร์ผ่านทาง หรือจากบริเวณนั้น อธิบดีกรมสาธารณสุขมีอำนาจในการกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อดำเนินการป้องกันมิให้โรคติดต่อเข้าสู่สิงคโปร์

IDA กำหนดให้เด็กทุกคนในสิงคโปร์ต้องได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบและโรคหัด และ หากใกล้จะมีการระบาดหรือมีความจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของประชาชน IDA อนุญาตให้รัฐมนตรีบังคับให้ผู้ที่มีความเสี่ยงในระหว่างเกิดโรคระบาดเข้ารับการฉีดวัคซีน โดยผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์จำเป็นต้องจัดทำบันทึกและแจ้งการฉีดวัคซีนที่ตนดำเนินการภายใต้การดูแลของตนตามที่ผู้อำนวยการฝ่ายบริการทางการแพทย์กำหนด^๒

แม้ว่ากฎหมายดังกล่าวจะได้รับการบริหารจัดการร่วมกันโดยกระทรวงสาธารณสุข (MOH) และสำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (NEA) แต่กฎหมายดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ได้ก็ต่อเมื่อได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพและเจ้าหน้าที่ที่ดูแลผู้ป่วยในพื้นที่เท่านั้น เนื่องจากแพทย์เหล่านี้สามารถดูแลผู้ป่วยโรคติดต่อได้โดยตรง พวกเขาจึงอยู่ในฐานะที่จะแจ้งเตือนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหากพบสถานการณ์ที่อาจบ่งบอกถึงภัยคุกคามด้านสาธารณสุขที่สำคัญ รายชื่อโรคที่ได้รับแจ้งจะได้รับการตรวจสอบและประสานไปยังผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด การแจ้งเตือนรูปแบบนี้มีความสำคัญมากในช่วงที่มีการระบาดและเป็นหนึ่งในมาตรการที่ IDA กำหนดไว้

กฎหมาย IDA ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือในการต่อต้านโรคติดต่อได้ทั้ง ๒ ด้าน คือ

- ๑) ด้านการป้องกันโรคติดต่อ
- ๒) ด้านการควบคุมภัยคุกคามด้านสาธารณสุข

การควบคุมโรคติดต่อ

ประการแรก IDA กำหนดให้มีการแจ้งเตือนเรื่องโรคติดต่อแล้ว และให้อำนาจผู้อำนวยการฝ่ายบริการทางการแพทย์ในการสั่งการตรวจสอบสุขภาพและการรักษาบุคคลใดก็ตามที่เป็นหรือสงสัยว่าเป็นพาหะ

^๒ Ministry of Health, Singapore. "INFECTIOUS DISEASES ACT". สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๖, จาก <https://www.moh.gov.sg/policies-and-legislation/infectious-diseases-act>

หรือสัมผัสโรคติดต่ออีกด้วย ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งให้ชั้นสูตรศพบุคคลใดๆ ที่เสียชีวิตขณะเป็นหรือต้องสงสัยว่าเป็นพาหะหรือสัมผัสโรคติดต่อด้วย

ประการต่อมา IDA กำหนดให้ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งบำบัดรักษาหรือปิดสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถานประกอบการด้านอาหาร หากสงสัยว่าสถานที่นั้นเป็นแหล่งแพร่โรคติดต่อ นอกจากนี้ ผู้อำนวยการยังสามารถห้ามการประชุมและการรวมตัวเพื่อความบันเทิงในที่สาธารณะได้ เนื่องจากการรวมตัวของกลุ่มคนอาจทำให้การแพร่กระจายของโรคติดต่อเพิ่มมากขึ้นได้ มาตรการประเภทนี้จะถูกนำมาใช้เพื่อลดความเสี่ยงของการระบาดและเพื่อช่วยในการสืบสวนและควบคุมแหล่งที่มาของโรคติดต่อ

การป้องกันโรคติดต่อ

ภายใต้ IDA รัฐมนตรีมีอำนาจในการประกาศให้พื้นที่ใด ๆ ภายในหรือภายนอกสิงคโปร์ว่าเป็นพื้นที่โรคติดต่อ ซึ่งมาตรการนี้สามารถเกิดขึ้นได้เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีโรคติดต่อเข้ามาในสิงคโปร์จากพื้นที่นั้น นอกเหนือจากการประกาศพื้นที่ที่ควบคุมโรคติดต่อแล้ว มาตรการเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อของโรคติดต่ออื่น ๆ ที่กำหนดไว้อาจถูกนำมาใช้ด้วย ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้ถูกนำมาใช้เพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดต่อให้อยู่ในสภาวะปกติ

มาตรการป้องกันโดยการฉีดวัคซีน

IDA ยังบังคับให้เด็กเล็กต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคที่ป้องกันได้ในสิงคโปร์อีกด้วย เนื่องจากเด็กมีแนวโน้มที่จะติดโรคติดต่อเป็นพิเศษ ด้วยเหตุนี้ IDA ยังได้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งโครงการสร้างภูมิคุ้มกัน ในวัยเด็ก (National Childhood Immunisation) ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่อาวุโสของ MOH และผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดต่อ ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลที่ดูแลโครงการสร้างภูมิคุ้มกันดังกล่าวในสิงคโปร์

นอกจากนี้ ตามข้อบังคับภายใต้ IDA การไม่ฉีดวัคซีนให้เด็กเพื่อป้องกันโรคบางชนิดถือเป็นความผิดตามกฎหมาย ตัวอย่างเช่น เด็กเล็กจำเป็นต้องได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ เช่น การฉีดวัคซีนโรคคอตีบ ภายใน ๑๒ เดือนนับจากวันเกิด ในขณะที่การฉีดวัคซีนป้องกันโรคหัดควรดำเนินการระหว่างอายุ ๑-๒ ปี ภายใต้กฎหมายโรคติดต่อและข้อบังคับโรคติดต่อในการฉีดวัคซีนโรคคอตีบและหัด ซึ่งบิดามารดาและผู้ปกครองจำเป็นต้องให้บุตรของตนฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบและหัดตามที่กฎหมายกำหนด^๓

^๓ อ้างแล้ว เชิงบรรณที่ ๑